

**Lauksaimniecības
pakalpojumu kooperatīvās
sabiedrības «LATRAPS» Elejas
informatīvais materiāls
sabiedrībai par rīcību avārijas
situācijās**

Par Informatīvo materiālu

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "LATRAPs" Elejas graudu pirmsapstrādes kompleksa apkārtnē dzīvojošos iedzīvotājus un tuvāko uzņēmumu darbiniekus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību, ja notiek avārija Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "LATRAPs" objekta teritorijā.

Informatīvais materiāls izstrādāts, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 2016. gada 1. Marta noteikumu Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 131) 69. punkta prasībām.

Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "LATRAPs" Elejas graudu pirmsapstrādes kompleksam saskaņā ar MK noteikumu Nr. 131 prasībām, ir izstrādāts Drošības pārskats, kas iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā un Civilās aizsardzības plāns, kas iesniegts Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā.

Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "LATRAPs" Elejas graudu pirmsapstrādes komplekss apliecina, ka objekts, kas izvietots Lietuvas ielā 16a, Elejā, Jelgavas novadā piemēro normatīvos aktus par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem, kā arī apstiprina, ka uzņēmuma atbildīgā persona ir iesniegusi iesniegumu par bīstamajām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā.

Informācija par objektu

Objekta izvietojums:	Lietuvas iela 16a, Eleja, Jelgavas novads, LV-3023
Uzņēmuma īpašnieks:	Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība (reģistrācijas Nr. 58503007191)
Atbildīgā persona:	Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "LATRAPŠ" Tehniskais vadītājs: Mārtiņš Dauksts
Kontakti informācijas iegūšanai:	Tālrunis: 63025898, 29240144 e-pasts: latraps@latraps.lv
Vienotais ārkārtas palīdzības izsaukuma numurs:	112

Objekta darbības apraksts

Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "LATRAPŠ" Elejas iecirknī tiek veiktas šādas tehnoloģiskās darbības:

- Graudu, rapšu pieņemšana, pirmapstrāde, žāvēšana un uzglabāšana silosos, kā arī iekraušana dzelzceļa vagonos vai autotransportā izvešanai no teritorijas;
- Rapšu eļļas un raušu ražošana;
- Dažādu bīstamo un nebīstamo minerālmēslu pieņemšana, uzglabāšana, kā arī nebīstamo minerālmēslu fasēšana;
- Iepakotu minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecība.

Kā palīgprocesī, kurā iesaistītas darbības ar bīstamajām ķīmiskajām vielām, objektā tiek veikti:

- SNG uzglabāšana, lai nodrošinātu kalšu darbību un rapšu eļļas ražošanu;
- Dīzeļdegvielas uzglabāšana iekšējā transporta darbības nodrošināšanai.

Bīstamo ķīmisko vielu un produktu bīstamības raksturojums un rīcība

Amonija nitrātu saturoši minerālmēsli

CAS Nr. - 6484-52-2

H272: Var pastiprināt degšanu; oksidētājs

H319: Izraisa nopietnu acu kairinājumu

SIMPTOMI:

Pēc ieelpošanas: vājums, galvassāpes, klepus, aizdusa, sirdsklauves

Pēc norīšanas: Nelabums, vemšana

Pēc saskarsmes ar ādu: apsārtums, tūska, dedzināšana.

Pēc saskarsmes ar acīm: apsārtums, asarošana, sāpes.

RĪCĪBA:

Ieelpojot:

JA IEELPOTS – PĀRVIETOT SVAIGĀ GAISĀ. Ieelpojot sadalīšanās produktus, kas veidojas degšanas rezultātā, simptomi var parādīties ar nokavēšanos. Iedarbībai pakļautos cilvēkus var būt nepieciešams 48 stundas atstāt medicīnas personāla uzraudzībā.

Nokļūstot uz ādas:

SKALOT AR ŪDENI. Ja kairinājums palielinās – izsaukt medicīnisko palīdzību.

Norijot:

SKALOT MUTI AR ŪDENI. Ja viela ir norīta un ja cietusī persona ir pie samaņas, dodiet iedzert ūdeni mazos daudzumos. NEIZRAISĪT VEMŠANU!

Nokļūstot acīs:

SKALOT LIELĀ DAUDZUMĀ TEKOŠĀ ŪDENS. Ja iekaisums nepāriet – izsaukt medicīnisko palīdzību.

Sašķidrināta naftas gāze (propāna – butāna maisījums)

CAS Nr. – 74-98-6, 106-97-8

H220 – Īpaši viegli uzliesmojoša gāze

H280 – Gāze zem spiediena

SIMPTOMI:

Galvas reibonis, paātrināta sirdsdarbība, apsaldējumi uz ādas, redzes bojājumi, zudums, ja apsaldējums nokļūst acīs

RĪCĪBA:

leelpojot:

CIETUŠO PĀRVIETOT SVAIGĀ GAISĀ! IZSAUKT MEDICĪNISKO PALĪDZĪBU!

Nokļūstot uz ādas:

JA RADIES APSALDĒJUMS, NENOVILKT PIESALUŠĀS DRĒBES, LAI IZVAIRĪTOS NO TĀLĀKIE AUDU BOJĀJUMIEM! NEBERZĒT APSALDĒTĀS VIETAS!

JA APSALDĒJUMA NAV – VIETU SKALOT AR ŪDENI!

Nokļūstot acīs:

NEKAVĒJOTIES IZSAUKT MEDICĪNISKO PALĪDZĪBU! JA AUDI NAV BOJĀTI- SKALOT AR TEKOŠU ŪDENI!

Dīzeļdegviela

CAS Nr. - 68334-30-5

H226 - Uzliesmojošs šķidrums un tvaiki

H304 - Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos

H351 - Ir aizdomas, ka var izraisīt vēzi

H315 - Kairina ādu

H319 - Izraisa nopietnu acu kairinājumu

H335 - Var izraisīt elpceļu kairinājumu

H411 - Toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām

SIMPTOMI:

Ādas kairinājums, ķīmiskais pneimonīts, ja norīts vai izvemts, saindēšanās simptomi (var parādīties arī pēc vairākām stundām), kancerogēna ietekme, acu kairinājums, dedzināšana, nieze

RĪCĪBA:

leelpojot:

PĀRVIETOT SVAIGĀ GAISĀ! IZSAUKT MEDICĪNISKO PALĪDZĪBU!

Nokļūstot uz ādas:

NEKAVĒJOTIES NOVILKT PIESĀRŅOTO APĢĒRBU! MAZGĀT PIESĀRŅOTO VIETU AR LIELU DAUDZUMU ŪDENS! IZSAUKT MEDICĪNISKO PALĪDZĪBU!

Nokļūstot acīs:

SKALOT AR LIELU DAUDZUMU TEKOŠA ŪDENS VISMAZ 5 MINŪTES. IZSAUKT MEDICĪNISKO PALĪDZĪBU!

Norijot:

NEIZRAISĪT VEMŠANU! NEKAVĒJOTIES IZSAUKT MEDICĪNISKO PALĪDZĪBU!

Augu aizsardzības līdzekļi

Herbicīdi, fungicīdi, insekticīdi, augu augšanas regulatori, pesticīdi

CAS Nr. - dažādi

H226 - Uzliesmojošs šķidrums un tvaiki

H302 - Kaitīgs norijot

H304 - Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos

H315 - Izraisa ādas kairinājumu

H317 - Var izraisīt alerģisku ādas reakciju

H400 - Ļoti toksisks ūdens organismiem

H410 - Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām

H411 - Toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām

Sliktas pašsajūtas gadījumā pārtraukt darbu. Vēlama ārsta konsultācija. Uzrādiet ārstam attiecīgā augu aizsardzības līdzekļa marķējumu.

Ja augu aizsardzības līdzeklis nokļuvis uz ādas, to nekavējoties mazgāt zem tekoša ūdens vismaz 5 minūtes.

Ja augu aizsardzības līdzeklis nonāk acīs, tās nekavējoties skalot zem tekoša ūdens vismaz 5 minūtes.

Ja augu aizsardzības līdzeklis nonāk elpošanas sistēmā, nogādāt cietušo svaigā gaisā.

Ja augu aizsardzības līdzeklis nonāk gremošanas sistēmā, neizsaukt vemšanu. Izsaukt medicīnisko palīdzību!

Informācija par rūpnieciskās avārijas bīstamību un riska faktoriem

Normālos ekspluatācijas apstākļos iekšējie riska avoti objektā ir:

- Amonija nitrātu saturoši minerālmēslu uzglabāšanas laukumi un noliktavas;
- SNG spiedieniekārtu komplekss;
- Dīzeļdegvielas uzpildes punkts;
- Augu aizsardzības līdzekļu noliktava.

Amonija nitrātu saturošu minerālmēsli

AN minerālmēsli ir stabils ķīmiskais produkts, kas pats nerada paaugstinātu bīstamību. Tas ir oksidētājs. AN minerālmēslu bīstamība var rasties blakus apstākļu - ugunsgrēka iedarbības rezultātā, un tās sekas var izpausties kā produkta ķīmiska sadalīšanās ar toksisku gāzu rašanos un izplatību. Veicot riska novērtējumu, kā potenciālie avāriju ierosinātāji identificētas pārkraušanas operācijas, kurās piedalās iekrāvēji un kravas automašīnas, kas ir potenciālie ugunsgrēka avoti. Iekrāvēja vai kravas automašīnas aizdegšanās var veicināt ugunsgrēka attīstību un apdraudēt kraušanas procesā iesaistīto vielu apjomu. No izskatītajiem scenārijiem, tālākais avāriju seku izplatības potenciāls konstatēts ugunsgrēka gadījumā noliktavā vai uz atklāta tipa laukuma ar AN minerālmēslu sadalīšanos un toksisku gāzu izplatību.

Sašķidrināta naftas gāze

Īpaši viegli uzliesmojoša gāze, kas ir smagāka par gaisu. Veicot riska novērtējumu, kā potenciālās avārijas identificētas pārkraušanas operācijas no autocisternas, kā rezultātā var notikt SNG noplūde, kur daļa no izplūdušās vielas apjoma uzreiz gāzes veidā izplatās atmosfērā, bet daļa izplūst šķidrā veidā un iztvaiko no peļķes. Avārijas draudus SNG noplūdes gadījumā var radīt nelabvēlīgu notikumu sākritība, ja tiešā tuvumā atrodas aizdegšanās avots, kā, piemēram, atklāta liesma, dzirkstele u.c. Avāriju sekas SNG noplūdes gadījumā var būt saistītas gan ar gāzes mākoņa sprādzienu, gan siltumstarojumu, kas rodas ugunsgrēka gadījumā. No izskatītajiem SNG avārijas scenārijiem, tālākais avārijas seku izplatības potenciāls konstatēts SNG piegādes autocisternas BLEVE gadījumā.

Dīzeļdegviela

Dīzeļdegviela ir uzliesmojošs šķidrums. Veicot riska novērtējumu, kā potenciālās avārijas identificētas pārkraušanas operācijas no autocisternas, uzglabāšana tvertnē un uzpilde transportlīdzekļos. Dīzeļdegvielas avārija var tikt saistīta ar vides piesārņojumu un ugunsgrēku, ja tiek aizdedzināta radusies dīzeļdegvielas peļķe. No izskatītajiem dīzeļdegvielas avārijas scenārijiem, tālākais avārijas seku izplatības potenciāls konstatēts dīzeļdegvielas piegādes autocisternas noplūdes peļķes ugunsgrēka gadījumā.

Augu aizsardzības līdzekļi

Augu aizsardzības līdzekļi ir iepakoti nelielos daudzumos līdz ar to nav paredzama liela apjoma noplūdes. Savukārt daudzu iepakojumu vienlaicīgas sabojāšanās un līdzekļu noplūšanas dabā iespējas ir mazas. Darbības ar augu aizsardzības līdzekļiem, kas atbilst bīstamo vielu kategorijai – uzliesmojoši šķidrums, tiek veiktas salīdzinoši nelielos apjomos. Taču neveiksmīgu apstākļu sākritības gadījuma, ugunsgrēks augu aizsardzības līdzekļu noliktavā varētu izraisīt iepakojuma bojāšanu ar vielu izplūdi un līdzdalību ugunsgrēkā ar sadegšanas produktu izdalīšanos, kas var būt arī bīstami cilvēka dzīvībai.

Maksimālā 1 % letālā iedarbības distance AN saturošu minerālmēslu avārijas gadījumā

Rīcība avārijas gadījumā

Iedzīvotāju agrīnai brīdināšanai avārijas gadījumā Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrībā "LATRAPŠ" paredzēts izmantot:

- Trauksmes sirēnu;
- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Valsts policijas resursus.

Dzirdot objekta teritorijā ieslēgtu trauksmes sirēnu, pievērsiet uzmanību notikušajam uzņēmuma virzienā. Apdraudējumu gadījumā netuvoties objektam!

Ieklausieties Valsts policijas un VUGD amatpersonu sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem, izpildiet tos!

Novērtējiet situāciju un bez vajadzības nezvaniet operatīvajiem dienestiem!

Rīcība atrodoties telpās

- Aizveriet un noblīvējiet logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus un izslēdziet kondicionierus, lai novērstu toksisku dūmu iekļūšanu telpās.

Rīcība atrodoties ārpus telpām

- Saņemot brīdinājumu par avāriju (redzami tumši dūmi), steidzīgi dodieties prom no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem). Ja tas nav iespējams meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā. Aizveriet un noblīvējiet logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus un izslēdziet kondicionierus, lai novērstu toksisku dūmu iekļūšanu telpās.

Evakuācija

- Evakuācijas gadījumā, ņemiet līdzi personu apliecinošus dokumentus, naudu un pirmās nepieciešamības priekšmetus. Pirms evakuācijas noslēdziet elektropadevi, gāzes un ūdens padevi. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.
- Uzmanību! Ja jūtat veselības stāvokļa pasliktināšanos, vērsties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet neatliekamo medicīnisko palīdzību – **112** vai **113**.
- Uzmanību! Avārijas gadījumā ievērot operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības.

Objekta avārijgatavība

Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvai sabiedrībai "LATRAPs" ir izstrādāts gan Drošības pārskats, gan Civilās aizsardzības plāns. Šajos dokumentos ir apkopota informācija par objektu, tā tehnisko drošības līmeni, darba organizāciju, apskatīta tā bīstamība no avāriju riska viedokļa un noteikti operatīvie pasākumi avārijas gadījumos.

Dokumenti nosaka objekta vadības un darbinieku avārijgatavību un nosaka obligātās sākotnējās darbības produktu noplūdes, ugunsgrēka, dabas katastrofas un citu apzināto apdraudējumu gadījumā. Šajā plānā ir iekļauta informācija par iespējamo avāriju seku izplatību un iespējamo apkārtnes objektu, iedzīvotāju un vides apdraudējumu.

Objekta drošības sistēmas politika ir vērsta uz avāriju nepieļaušanu un normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu.

Objekta konstrukcijas, iekārtas un drošības sistēmas ir izstrādātas un uzstādītas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām drošības prasībām.

Drošības pārskats un Civilās aizsardzības plāns iekļauj informāciju par neatliekamajiem pasākumiem avārijas gadījumā, kas ir:

- Droša tehnoloģisko procesu pārtraukšana;
- Avārijas izziņošana darbiniekiem, apkārtējiem uzņēmumiem un iedzīvotājiem;
- Avārijas lokalizācijas un likvidēšanas darbu sākšana;
- Darbinieku evakuācija;
- Sadarbība ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un citiem operatīvajiem dienestiem.

Sadarbība ar glābšanas dienestiem un citiem operatīvajiem dienestiem

Objekta Civilās aizsardzības plānā paredzēta sadarbība ar glābšanas un citiem operatīvajiem dienestiem, gan normāla darba procesā, gan katastrofu gadījumā.

Sakariem ar atbildīgajiem dienestiem paredzēts izmantot mobilos tālruņus.

Dienestu informēšanai avāriju gadījumos izstrādāta apziņošanas shēma.

Lai brīdinātu iedzīvotājus par rūpniecisku avāriju tiks iedarbināta Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "LATRAPS" teritorijā uzstādītā **trauksmes sirēna**. Tā tiks aktivizēta gadījumos, kad iedzīvotājiem var rasties reāls apdraudējums (avārija sašķidrinātas naftas gāzes tehnoloģijā, ugunsgrēks, kurā iesaistīti amonija nitrāta saturoš minerālmēsli vai ugunsgrēks augu aizsardzības līdzekļu noliktavā).

Iespējamo avāriju vai katastrofu pārvaldīšanas plānošanā, likvidācijas organizēšanā un pasākumu īstenošanā paredzēts iesaistīt:

- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu;
- Valsts policiju;
- Pašvaldības policiju;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- Valsts vides dienestu;
- Valsts darba inspekciju.

KUR ZVANĪT ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀS?

112 – VALSTS UGUNSDZĒSĪBAS UN GLĀBŠANAS DIENESTS

113 – NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTS

110 – VALSTS POLICIJA